31975L0034

20.1.1975 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* L 14/10

NÕUKOGU DIREKTIIV,
17. detsember 1974,
mis käsitleb liikmesriigi kodanike õigust jääda elama teise liikmesriigi territooriumile pärast füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist selles riigis

(75/34/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 235,

võttes arvesse asutamisvabaduse piirangute kaotamise üldprogrammi, [1] eriti selle II jaotist,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, [2]

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust [3]

ning arvestades, et:

vastavalt nõukogu 21. mai 1973. aasta direktiivile nr 73/148/EMÜ (liikmesriikide kodanikele seoses asutamise ja teenuste osutamisega seatavate liikumis- ja elamispiirangute kaotamise kohta ühenduse piires) [4] annab iga liikmesriik teiste liikmesriikide kodanikele, kes asuvad tema territooriumile elama, et tegutseda seal füüsilisest isikust ettevõtjatena, alalise elamisõiguse, kui sellise tegevusega seotud piirangud on asutamislepingu kohaselt kaotatud;

on tavaline, et isik jääb liikmesriigi territooriumile alaliselt elama pärast oma tegevuse lõpetamist; sellistel asjaoludel liikmesriigi territooriumile elama jäämise õiguse puudumine takistab asutamisõiguse kasutamist; töötajate suhtes on kõnealuse õiguse kasutamise tingimused juba sätestatud määruses (EMÜ) nr 1251/70 [5];

asutamislepingu artikli 48 lõike 3 punkt d tunnistab töötajate õigust jääda elama liikmesriigi territooriumile pärast selles riigis töötamist; artikli 54 lõikes 2 ei ole sätestatud samasugust õigust füüsilisest isikust ettevõtjatele; asutamise laadi ja sidemete tõttu, mis sellised isikud on loonud riikidega, kus nad tegutsesid, on neil kindel huvi omandada töötajatega samalaadne õigus asjaomasesse liikmesriiki elama jääda; selle meetme põhjendamiseks tuleks viidata meetme võtmist võimaldavale asutamislepingu sättele;

asutamisvabadus ühenduse piires nõuab, et liikmesriikide kodanikud võivad tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjatena järjestikku mitmes liikmesriigis, ilma et neid seetõttu halvemasse olukorda seataks;

liikmesriigi kodanikule, kes elab teise liikmesriigi territooriumil, tuleks tagada õigus jääda elama selle territooriumile, kui ta on lõpetanud selles riigis füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise pensioniikka jõudmise või püsiva töövõimetuse tõttu; kõnealune õigus tuleks tagada ka sellisele liikmesriigi kodanikule, kes pärast teises liikmesriigis füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist ja elamist alustab tegevust kolmanda liikmesriigi territooriumil, säilitades samal ajal oma elukoha teises riigis;

liikmesriiki elama jäämise õiguse tingimuste määramisel tuleb arvestada põhjusi, mis on viinud tegevuse lõpetamiseni kõnealuses liikmesriigis, ning eriti erinevust pensioniikka jõudmise kui normaalse ja ette arvestatava töövõimelise ea lõpu ning püsiva töövõimetuse vahel, mis toob kaasa enneaegse ja

[1] EÜT 2, 15.1.1962, lk 36/62.
[2] EÜT C 14, 27.3.1973, lk 20.
[3] EÜT C 142, 31.12.1972, lk 12.
[4] EÜT L 172, 28.6.1973, lk 14.
[5] EÜT L 142, 30.6.1970, lk 24.

ettenägematu tegevuse lõpetamise; eritingimused tuleb sätestada juhtudeks, kui abikaasa on või oli asjaomase liikmesriigi kodanik või kui tegevus on lõpetatud tööõnnetuse või kutsehaiguse tõttu;

teises liikmesriigis füüsilisest isikust ettevõtjana töötanud liikmesriigi kodanikul peaks töövõimelise ea lõppedes olema piisavalt aega otsustada, kuhu ta soovib oma lõplikku elukohta;

füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva liikmesriigi kodaniku õigus teise liikmesriigi territooriumile elama jääda laieneb ka tema pereliikmetele; kui füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev liikmesriigi kodanik sureb töövõimelises eas, tuleb tunnustada ka tema pereliikmete õigust elada antud riigi territooriumil ning selle suhtes kohaldatakse eritingimusi;

isikuid, kellel on õigus jääda liikmesriiki elama, tuleb kohelda võrdselt asjaomase riigi kodanikega, kelle töövõimeline iga on lõppenud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Liikmesriigid kaotavad vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele piirangud nende territooriumil füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsenud teise liikmesriigi kodanike ja nende direktiivi nr 73/148/EMÜ artiklis 1 määratletud pereliikmete õigusele jääda elama nende territooriumile.

Artikkel 2

1. Iga liikmesriik tunnistab järgmiste isikute õigust jääda alaliselt elama tema territooriumile:

a) isikud, kes tegutsemise lõpetamisel on vastavalt selle riigi õigusaktidele jõudnud vanaduspensioni saamise ikka ja kes on selles riigis tegutsenud vähemalt eelnevad kaksteist kuud ning seal pidevalt elanud kauem kui kolm aastat.

   Kui kõnealuse liikmesriigi õigusaktide kohaselt ei ole teatavatele füüsilisest isikust ettevõtjate kategooriatele vanaduspensioni ette nähtud, loetakse vanusenõue täidetuks hüvitise saaja 65aastaseks saamisel;

b) isikud, kes on selle riigi territooriumil pidevalt elanud kauem kui kaks aastat ning lõpetavad tegevuse püsiva töövõimetuse tõttu.

   Kui töövõimetuse on põhjustanud tööõnnetus või kutsehaigus, mis annab neile õiguse saada pensioni, mida täielikult või osaliselt maksab selle riigi asutus, ei seata elamise kestusele mingeid tingimusi;

c) isikud, kes pärast kolmeaastast pidevat tegevust ja elamist selle riigi territooriumil tegutsevad teise liikmesriigi territooriumil, säilitades samal ajal oma elukoha esimeses riigis, kus ta käib tavaliselt iga päev või vähemalt korra nädalas.

Punktides a ja b mainitud õiguste omandamiseks käsitletakse teise liikmesriigi territooriumil sel viisil lõpetatud tööperioode, nagu need oleksid lõpetatud elukohariigi territooriumil.

2. Lõike 1 punktis a sätestatud elamise ja tegevuse kestuse tingimus ja lõike 1 punktis b sätestatud elamise kestuse tingimus ei kehti, kui füüsilisest isikust ettevõtja abikaasa on kõnealuse liikmesriigi kodanik või kaotanud kõnealuse riigi kodakondsuse selle isikuga abielludes.

Artikkel 3

1. Liikmesriik tunnistab artiklis 1 nimetatud füüsilisest isikust ettevõtjaga selle riigi territooriumil koos elavate pereliikmete õigust sinna alaliselt elama jääda, kui asjaomane isik on omandanud õiguse jääda elama selle riigi territooriumile vastavalt artiklile 2. Seda sätet kohaldatakse ka pärast asjaomase isiku surma.

2. Kui aga füüsilisest isikust ettevõtja sureb töövõimelises eas ja enne asjaomase riigi territooriumile elama jäämise õiguse omandamist, tunnistab kõnealune riik tema pereliikmete õigust sinna alaliselt elama jääda tingimusel, et:

— asjaomane isik oli surma kuupäeval selle riigi territooriumil pidevalt elanud vähemalt kaks aastat,

— tema surma põhjustas tööõnnetus või kutsehaigus, või

— lesk on kõnealuse riigi kodanik või kaotanud selle riigi kodakondsuse asjaomase isikuga abielludes.

Artikkel 4

1. Pidevalt elamist, nagu on sätestatud artikli 2 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 2, võib tõestada igasuguse elukohariigis kasutusel oleva tõestusviisi abil. Siinjuures ei arvestata ajutist eemalviibimist, mis ei ületa kokku kolme kuud aastas, ega pikemaajalist eemalviibimist seoses ajateenistusega.

2. Aega, kui tegutsemine on katkestatud sõltumata asjaomasest isikust või haiguse või õnnetuse tõttu, loetakse tegutsetud ajaks artikli 2 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid võimaldavad nende territooriumile elama jäämise õigusega isikul seda õigust kasutada kahe aasta jooksul alates õiguse saamisest vastavalt artikli 2 lõike 1 punktidele a ja b ning artiklile 3. Selle ajavahemiku jooksul peab hüvitise saajal olema võimalik liikmesriigi territooriumilt lahkuda, ilma et see tema õigust negatiivselt mõjutaks.

2. Liikmesriigid ei nõua oma territooriumile elama jäämise õiguse kasutamiseks asjaomaselt isikult mingite eriliste formaalsuste täitmist.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid tunnistavad nende territooriumile elama jäämise õigusega isikute õigust elamisloale, mis:

a) antakse välja ja pikendatakse tasuta või summa eest, mis ei ületa lõive ja makse, mida tuleb maksta selle riigi kodanikel isikut tõendavate dokumentide väljaandmise või pikendamise eest;

b) kehtib selle välja andnud liikmesriigi koguterritooriumil;

c) kehtib viis aastat ja pikeneb automaatselt.

2. Kui eemalviibitav ajavahemik ei ületa kuut järjestikust kuud või kui pikemaajaline eemalviibimine on seotud ajateenistusega, ei mõjuta see elamisloa kehtivust.

Artikkel 7

Liikmesriigid kohaldavad nende territooriumile elama jäämise õigusega isikute suhtes võrdse kohtlemise õigust vastavalt nõukogu direktiividele, mis käsitlevad asutamisvabaduse piirangute kaotamist vastavalt üldprogrammi III jaotisele, millega kõnealune kaotamine on ette nähtud.

Artikkel 8

1. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriigi õigus- ja haldusnorme, mis on teiste liikmesriikide kodanikele soodsamad.

2. Liikmesriigid hõlbustavad nende füüsilisest isikutest ettevõtjate oma territooriumile tagasilubamist, kes on lahkunud pärast seda, kui nad on seal pikka aega alaliselt elanud ja tegutsenud, ning kes soovivad sinna naasta artikli 2 lõike 1 punktis a määratletud pensioniikka jõudes või püsivalt töövõimetuks muutudes.

Artikkel 9

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi sätetest kõrvale kalduda üksnes avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu huvides.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed 12 kuu jooksul alates direktiivi teatavaks tegemi sest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Pärast käesoleva direktiivi teatavaks tegemist tagavad liikmesriigid, et komisjonile teatatakse piisavalt aegsasti kõigist õigusnormide eelnõudest, mis liikmesriigid kavatsevad käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võtta, et komisjon saaks esitada oma märkused.

Artikkel 11

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 17. detsember 1974

Nõukogu nimel

eesistuja

M. DURAFOUR